

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXIV.

ČÍSLO 9

SEPTEMBER 2016

Nevedomých vyučovať

Prievidzský deviatnik - Svetové dni mládeže - Rozhovor s pátrom Matúšom Piaristi v Prievidzi - Náboženstvo v informačnej spoločnosti - Bl. Faustín Miguéz

Sviatok svätého Bartolomeja, 24. augusta 2016

Zdá sa, že sme na vrchole

Skutky milosrdenstva totiž nevyzerajú rovnocenne. Niektoré sú počiatkové, iné koncové, niektoré široké, iné úzke, niektoré viazané na svoju dobu, iné stále aktuálne.

Ešte ako malý chlapec som na prázdninách u našej tety Emílie dostal do rúk hodne starú motivačnú knižičku vydanú nejakým spolkom striezlivosti. Upútal ma v nej príbeh o mužovi, ktorý dostal na výber tri zlé skutky s tým, že jeden musí vykonať. Bola to vražda, nevera a opitie sa. Jemu (i mne) sa na prvý pohľad zdalo najmenším zlom opitie. Po požití veľkého množstva alkoholu ale muž stratil zábrany a podľahol zvodom krásnej susedy. Jej manžel sa však nečakane vrátil domov a dvojicu pristihol „in flagranti“. A muža pod vplyvom alkoholu nenapadlo iné riešenie, ako suseda zabiť!

Niektoré skutky v sebe prirodzene nesú zárodok iných. Nielen tie zlé, aj dobré. Vo veľkej miere to platí aj o vyučovaní nevedomých. Vyučovanie je veľmi široký problém. Netýka sa len školy a vyučovania vo viere. Je to celoživotná ponuka a súčasne úloha. Výzva k samovzdelávaniu, najmä pre tých, ktorí si uvedomujú, že v mnohom sú ešte nevedomí a chcú rásť. A tiež viac výzva k odovzdávaniu vedomostí, najmä pre tých, ktorí sú za niekoho mladšieho či menej vzdelaného zodpovední. V neposlednom rade i požiadavka k umožneniu vzdelania talentovaným, schopným a súčasne chudobným či inak hendikepovaným. Dať niekomu vzdelanie často znamená dať mu do rúk živobytie a s tým súvisiacu samostatnosť. Ale aj česť, teda vyšší rozmer života. A k tomu tiež možnosť pomáhať iným.

Ak teda vďaka vzdelaniu, ktoré som dostal, získam prácu a tiež primeranú plácu, mám možnosť kŕmiť hladných, napájať smädných či odievať nahých. Ak som dostal aj vzdelanie náboženské alebo aspoň etické, budem to robiť rád a nezabudnem ani na väzňov, chorých či

pocestných. Ak moje vzdelanie má i rozmer spoločenský, uvedomujem si, že toto všetko je nielen milosrdenstvo, ale aj dôležitý vklad do komunity, v ktorej žijem, a z ktorej, samozrejme, odprevádzame aj tých, čo nás predišli na ceste do večnosti, mŕtvych. Vyučovanie nevedomých teda v určitom slova zmysle môže predchádzať všetkých sedem „skutkov telesného milosrdenstva“ a súčasne aj niektoré „skutky duchovného milosrdenstva“. Ved' ako by som mohol bez dostatočnej vedomosti napomínať či radiť?

Potenciál vyučovania i učenia sa je naozaj obrovský. I v tom, že v sebe zahŕňa obidve strany. Teda aspoň u mňa. Ba zdá sa mi, že pri tomto skutku milosrdenstva mi viac pristane byť objektom než subjektom. Že je oveľa viac toho, čo ešte neviem, než toho, čo môžem poskytnúť. A tak Vás prosím: Buďte ku mne milosrdní!

Váš farár Vladimír Slovák

Na Mariánskom vršku sa modlili stovky ľudí

Slávnostnou procesiou z farského kostola smerom na Mariánsky vršok sa v sobotu 13. augusta začala tradičná prievadzská púť k Nanebovzatej Panne Márii. Počas dvoch dní tu o prihovor Božej Matky prosili stovky ľudí.

Sobotný program už priamo na vršku pokračoval svätou omšou slúženou pánom dekanom Vladimírom Slovákovi. Ten počas nej zdôraznil najmä pokoru Panny Márie a milosti, ktoré vďaka tejto cnosti mohla obsiahnuť. Spolu s ním celebroidal sv. omšu i správca gréckokatolíckej farnosti v Prievidzi, otec Igor Cingel. Ten viedol aj Akatist k presvätej Bohorodičke po skončení bohoslužby.

Program pre mládež pozostával z chvály v prevedení hudobného zoskupenia Heartbeat. Svätú omšu o 22:00 slúžil Radovan Hasík z komunity Emanuel. Po nej nasledovala krátka adorácia.

Nedeľný program odštartoval sv. omšu o 7:30 v Mariánskom kostole nový prievadzský kaplán Ján Jáger. Slávnostnú sv. omšu o 10:00 slúžil redemptorista Michal Zamkovský, jeden z misionárov milosrdenstva, ktorý tento rozmer Božej lásky zdôraznil aj vo svojej kázni: „Pokladom, ktorý si ukladáme v nebi, je láska, odpustenie, milosrdenstvo. Tento rok vyhlásil pápež František za Rok milosrdenstva, pootváral Sväté brány. Už sa nedá viac urobiť! To nikdy v dejinách nebolo, aby boli otvorené brány po diecézach. Prešli

ste už nimi? Chod'te! Postavte sa do brány a proste Boha o odpustenie. A raz uvidíte.“

Popoludní sa v areáli SOŠ na Ulici T. Vansovej konalo už tradičné športovo-oddychové popoludnie Deň farnosti, na ktorom nechýbali súťaže pre deti, živá hudba, guláš či futbalový zápas medzi slobodnými a ženatými farníkmi. Tento rok zvíťazili slobodní. Kto mal záujem, mohol navštíviť i priestory organizácie Úsmev ako dar, pracujúcej s deťmi z detských domovov a s ohrozenými rodinami.

Petra Humajová

Slávnostnú sv. omšu slúžil redemptorista Michal Zamkovský

Modlitby matiek nás pozývajú na septembrové trojdnie

Mamy z hnutia Modlitby matiek z komunity Útecha v Prievidzi nás pozývajú na spoločné modlitby, v ktorých sa duchovne spoja matky, otcovia a deti v mnohých krajinách sveta v dňoch 23. - 25. septembra 2016.

Modlitby odprosenia za naše hriechy voči deťom, pokánia za hriechy iných a vďakovania Bohu za náš život sa budú konať v Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi vždy po večerných svätých omšiach.

Sväté omše odslúžili deviati rodáci

Od 15. do 23. augusta prebiehala v našej farnosti špeciálna akcia - tzv. prievidský deviatnik. Jej cieľom bolo prehĺbiť duchovnú prípravu veriacich na sviatok sv. Bartolomeja, patróna našej farnosti. Večerné sväté omše pri tejto príležitosti slúžili deviati pozvaní kňazi pochádzajúci z nášho mesta.

Ako prvý sa veriacim na sviatok Nanebovzatej Panny Márie predstavil **Martin Ďuračka**.

Kňazom je 19 rokov. Pôsobí v Banskej Bystrici, kde má na starosti Univerzitné pastoračné centrum. Zároveň je zodpovedný za cirkevné školstvo v diecéze. Vo svojom príhovore poukázal najmä na dôveru Panny Márie, ktorá často odložila svoje starosti, odchádzala do ticha a počúvala Božie slovo. Vo svojom živote ho vždy aj zachovávala, preto bola vzatá do neba. „I pre nás je dôležité vstupovať často do ticha a uvedomovať si, čo Boh v našom živote koná,“ povedal.

V utorok slúžil svätú omšu jeden zo zakladajúcich členov redakcie Bartolomeja **Bohumíl Svítok**. Kňazom je od roku 2009 a v súčasnosti pôsobí v Starom Hrozenkove na Morave neďaleko slovenských hraníc. Svítok prepojil duchovný život so svetom práve prebiehajúcej olympiády. „Na to, aby sa športovci dostali na olympiádu, je potrebný tréning, posilňovanie, štúdium, správna životospráva. Musia veľa obetovať. Rovnako sme

na tom i my. Náš život však nie je behom na krátku trať, je to maratón. Treba si počas neho správne rozdeliť sily, zamerať sa len na určitú etapu a prekonávať ťažkosti s vierou,“ povedal.

Do sveta literatúry preniesol na chvíľu veriacich páter **Stanislav Šimkovič** SchP, rektor Kolégia piaristov v Trenčíne. Kňazom je od roku 2001 a v rámci deviatnika slúžil streďajú svätú omšu.

Šimkovič priblížil účastníkom liturgie postavu Jeana Valjeana, hlavného hrdinu románu Bedári francúzskeho autora Victora Huga. Jean Valjean sa zmenil vďaka veľkodušnosti biskupa, ktorého stretol vo chvíli, keď bol úplne na dne. Rovnako i podobenstvo o hospodárovi, ktorý dal všetkým robotníkom za rôznu dĺžku práce rovnakú plácu, hovorí o veľkodušnosti. „Hospodár z evanjelia nebol spravodlivý. Spravodlivosť ale nie je jediná čnosť, ktorá existuje. Dôležitá je aj veľkodušnosť, ktorá sa prejavuje tým, že človeku dáme viac, ako mu patrí, pretože to potrebuje,“ povedal Šimkovič. Zároveň objasnil, že denár v tomto podobenstve symbolizuje Boha.

„Hospodár nemohol dať jednému robotníkovi viac a druhému menej, pretože Boha nemožno deliť, on sa nám dáva jedine celý.“

Spolu s Martinom Ďuračkom bol v roku 1997 za kňaza vysvätený i **Miroslav Klimant**.

V súčasnosti pôsobí v Žarnovici. Počas svojho príhovoru na svätej omši vo štvrtok večer vyzdvihol najmä čnosť múdrosti. „Znakom múdrosti je vedieť rozlíšiť, čo je dôležité a čo nie, na čo sa máme zamerať. I v duchovnom živote máme byť múdri - milovať Boha nadovšetko a blížneho ako seba samého,“ povedal. Zároveň však upozornil na to, že Boha nestačí len rešpektovať, treba ho milovať. A čo potom s našimi blížnymi? „Milovať všetkých nie je problém, problémom je skôr milovať každého - aj toho, čo mi lezie na nervy. Pravá múdrosť v tomto smere spočíva v tom, že aj tým druhým poskytneme právo na nedokonalosť; veď my sami sme často nedokonalí.“

Piatkový večer patrili **Luborovi Schlossárovi**, členovi Komunity Gratia pôsobiacej v Novom Bydžove v Česku. Komunita má šiestich členov - dvoch bratov a štyri sestry.

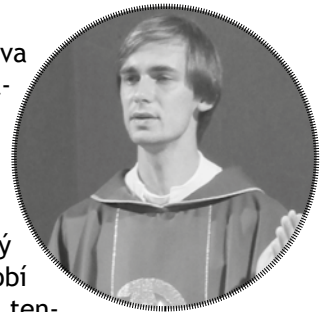
Duchovným otcom ich spirituality je kňaz Viliam Hoška, ktorého najväčšou túžbou bolo prebudiť mystický život Cirkvi. Komunita má na starosti 15 kostolov. Schlossár je v Česku už 16 rokov a opisuje túto krajinu doslova ako misijné územie. „Keď padol komunizmus, spolu s priateľom sme si povedali, že bude trvať 20 rokov, kým sa všetko dá do poriadku. Prešlo však viac ako 20 rokov a veci stále

v poriadku nie sú,“ zhodnotil Schlossár. „Mnohé sa síce zlepšilo, no zároveň má ‚prenasledovanie‘ omnoho rafinovanejšie podoby.“ Hoci je situácia ťažká, nie je beznádejná. Prievidzský rodák vyzval veriacich, aby často vzývali Ducha Svätého a modlili sa nielen za kňazov, ale i politikov, ktorí často nevedia nájsť ten správny smer. „Duch Svätý prichádza tam, kde je poslušnosť, modlitba a spoločenstvo. Ľuďom, ktorí plnia tieto kritériá, dáva Boh moc evangelizovať a tým meniť svet k lepšiemu.“

V sobotu sa slova ujali opäť piaristi, tentoraz najmladší z nich **Matúš Palaj**

SchP, ktorý bol za kňaza vysvätený pred rokom. Pôsobí v Nitre. „Máme tendenciu zaradiť si vieru len do jedného priečinku z mnohých (rodina, práca, oddych, náboženstvo...). Ona by však mala prenikať celým našim životom,“ podotkol Palaj. Tak ako športovci dlho a tvrdo trénujú, aby dosiahli víťazstvo, i my by sme mali snažiť zabojsť o svoje miesto pri Ježišovi. Tesnú bránu, ktorou máme pri tom vojsť, predstavuje podľa Palaja prijatie radostnej zvesti o Božom kráľovstve a pokánie. „Sme veriaci nie kvôli morálke, ale kvôli vzťahu s Bohom. Nestačí však, aby sme žili v identite Božích detí, treba vedieť do svojho života prijať i utrpenie. Nebrat' ho ako ‚Božie dopustenie‘, ale ako výzvu.“

Nedeľa bola výnimočná tým, že svätú omšu neslúžil priamy rodák z Prievidze, ale kňaz, ktorý v nej má svoje korene.

Juraj Jendrejovský pochádza z Bojníc, ale jeho mama je z Prievidze. Jendrejovský bol za kňaza vysvätený v roku 1996 a v súčasnosti pôsobí ako duchovný správca vo Fakultnej nemocnici v Martine. Svoju službu chorým spomenul i počas kázne, kedy zdôraznil, že v nemocnici sa nachádzajú ľudia s rôznymi životnými príbehmi, vierovyznaniami či stavmi. Všetci však prostredníctvom nás majú dostať znamenie od Boha. „Je dôležité, aby sme sa pomocou Písma snažili zorientovať vo svojom vlastnom živote. Preto by sme si i v pracovnom virvare mali nájsť čas na reflektovanie evanjelia a prosiť pri tom o pomoc Ducha Svätého.“

Predposledný pozvaný rodák, **Marcel Puvák**, pôsobí v Ostrave a veriaci ho možno poznajú i z obrazovky TV Noe. Podobne ako Bohumíl Svítok, i on stál pri počiatkoch nášho farského časopisu. Kňazom je od roku 2009. Puvák slúžil svätú omšu na sviatok Panny Márie Kráľovnej, ktorý bol - v období pred Druhým vatikánskym koncilom - zavŕšením oktávy Nanebovzatej. Vo svojom príhovore sa preto venoval najmä mariánskej tematike. „Mária je svätá vo svojej obyčajnosti a obyčajná vo svojej svätosti,“ povedal. Ďalšími slovami reagoval na krízu materstva v dnešnom svete, v ktorom si ľudia chcú skôr užívať a strácajú schopnosť obetovať sa; chýba im zdravá túžba po deťoch. „My, kresťania, by sme však i v tomto mali byť ľuďmi nádeje. Hoci v dnešnom svete sa dokonca aj hriech prezentuje ako vzor, nesmieme prestať veriť, že dobro je silnejšie ako zlo. Treba ľuďom ukazovať svetlo.“

Záverečnou bodkou programu deviatnika sa stal karmelitán **Dušan Hricko** OCD, ktorý bol za kňaza vysvätený v roku 2012.

V súčasnosti pôsobí na Starých Horách. Vo svojej kázni uvažoval nad postavou sv. Bartolomeja a jeho pocitmi počas prvého stretnutia s Ježišom. „Možno prežíval krízu a v duchu sa Boha pýtal, čo má robiť. I my si potrebu Boha často uvedomujeme najviac v čase krízy. Keď sa máme dobre, vedie nás to k lenivosti, no v krížoch prichádzame k Bohu.“ Bartolomej však v tom čase mohol byť aj plný radosti, pretože sa často stretával s Bohom v modlitbe. „Niekedy sa nám zdá, že sa modlíme zbytočne, pretože Boh naše modlitby i tak nevypočuje. Dôležité je však zachovať pokoj. Za dva dni nepostavili Varšavu ani Krakov. Netreba sa ponáhľať, Boh má svoj čas, kedy odpovie. To, čo nás dlho trápi, nás zároveň očisťuje a upiera náš pohľad na veci, ktoré by sme si inak nevšimli.“

Farský deviatnik vyvrcholil v stredu 24. augusta slávnostnou svätou omšou pri príležitosti sviatku apoštola Bartolomeja. Slúžil ju pán dekan Vladimír Slovák. Po jej skončení pozval všetkých veriacich na farský dvor, kde mal pre nich pripravené chutné pohostenie ponúkané v sprievode živej hudby. Desiatky veriacich tak mohli svoju duchovnú prípravu na tento deň završiť i po tej ľudskej stránke - účasťou na neformálnom a zároveň veľmi príjemnom agapé.

Petra Humajová
Foto: Martina a Petra Humajové

Anketa s kňazmi z farského deviatnika

Kňazom, našim rodákom, ktorí boli pozvaní do našej farnosti v rámci farského deviatnika, sme v súvislosti s témou tohto čísla Bartolomeja položili otázku:

Spomínate si na nejakú vzácnu osobu, ktorá vás v živote naučila niečo podstatné?

Mnohí v prvom rade spomínali svojich rodičov. No okrem nich i iných ľudí, ktorí boli pre nich vzácní.

☞ **Martin Ďuračka:** Myslím, že takých osôb bolo veľa. No hoci sa to môže zdať klišé, predsa len chcem vyzdvihnúť svojich rodičov. Okrem iného nás viedli k prežívaniu rodinného spoločenstva. Byť spolu, mať na seba čas a robiť veci spoločne. Je to hodnota, ktorú si nesmierne vážim aj v mojom kňazskom živote.

Mohol by som ďalej pospomínať aj niektorých kňazov, určite si to zaslúžia. Ale mám skôr v úmysle dať do povedomia jednu ženu. Volali sme ju Blaženka a Pán Boh si ju už povolal z tohto sveta. Jej deti navštevovali Katolícke gymnázium v Banskej Bystrici, kde som bol duchovným správcom. Mala nádorové ochorenie a trpela bolesťami. No vždy, keď som ju stretol, pramenila z nej obetavosť, dôvera v Pána a hlavne vnútorná radosť. Pamätám si ju ako tú, čo má na tvári stále úsmev. Vďaka nej viem, že aj veľké životné starosti sa dajú prežívať s vnútorným pokojom.

☞ **Bohumíl Svítok:** Život každého človeka je popretkávaný rôznymi situáciami a stretnutiami. Nebolo tomu inak ani počas mojich 39 rokov života (teraz neviem, či som ešte kategória mladých, alebo už tých skôr narodených). Podstatné veci ma určite naučili niektorí kňazi (Pán Boh vie, o koho ide), ktorí ma dvíhali pri osobných rozhovoroch a prostredníctvom sviatosti zmierenia. Nesmiem však zabudnúť, že pozícia číslo jeden patrí mame a otcovi - vždy som v nich našiel milujúce a otvorené srdce.

☞ **Stanislav Šimkovič SchP:** Okrem rodičov to bol určite páter Jozef Bednárik.

☞ **Miroslav Klimant:** Podstatné veci ma naučili najmä moji rodičia, ale i stará mama a kňaz, u ktorého som bol na prvom svätom prijímaní.

☞ **Lubor Schlossár:** Mňa okrem rodičov výrazne ovplyvnili i viacerí kňazi, mnohí laici a páter Jozef Bednárik.

☞ **Matúš Palaj SchP:** Najväčší vplyv na môj život mala moja mama. Od nej som sa naučil milovať, byť štedrý k druhým, pomáhať slabším, ale i byť pracovitý a mať zmysel pre praktickú pomoc tým, ktorí to potrebujú.

☞ **Juraj Jendrejovský:** Najviac ma naučili rodičia a jeden človek, o ktorom som nevedel, že je kňaz. Bolo to v čase tvrdej totality. Neskôr vysvitlo, že je saleziánom.

☞ **Marcel Puvák:** Spomenúť by som mohol viacero kňazov, pôsobiacich v Prievidzi, ale najmä Jozefa Hanáka, ktorý nás - najmä mládež - mal úprimne rád. Počas jeho pôsobenia v Prievidzi som prijal sviatosť kresťanskej dospelosti, no hlavne sme začali s vydávaním časopisu Bartolomej.

☞ **Dušan Hricko OCD:** Bol to páter Alojz Orlický, piarista, ktorý ma pokrstil, stal sa mojím duchovným otcom a naučil ma vrúcnemu vzťahu k Pánu Bohu. Boli to však aj mnohí ďalší, ich mená by sa však nezmestili do celého časopisu Bartolomej.

Dvoch z našich rodákov, Bohumíla Svítka a Marcela Puváka, sme sa spýtali ešte jednu otázku:

Ako si spomínate na svoje začiatky v časopise Bartolomej?

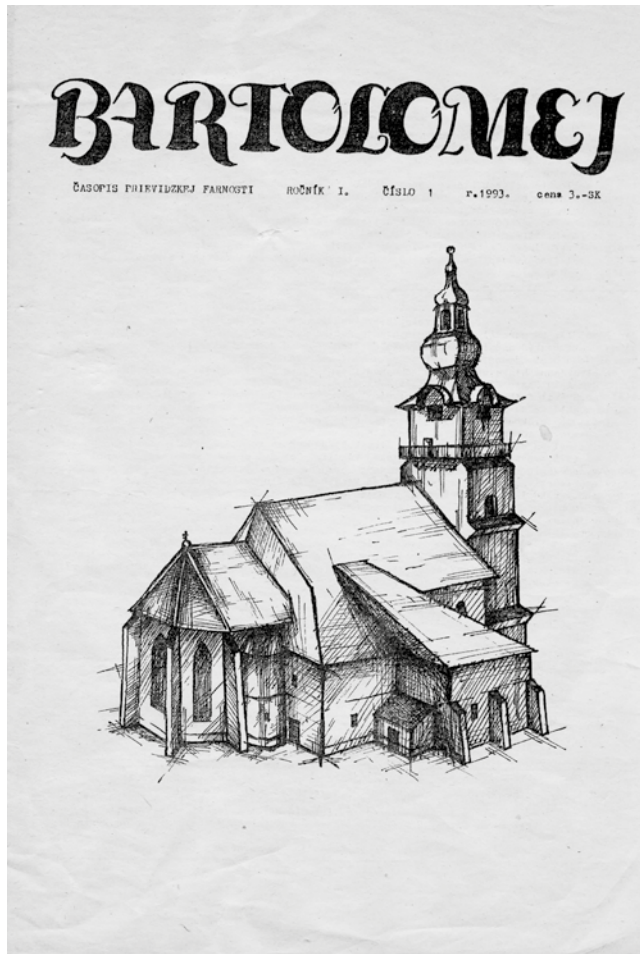
Bohumíl Svítok: Začiatky boli - asi ako vždy a všade - veľmi ťažké. Pamätám si na prvé číslo, ktoré Marcel prepisoval na mechanickom písacom stroji v kancelárii fary. Moja maličkosť (už vtedy som nebol práve atletickej postavy) mu robila spoločnosť a diktovala príspevky. Prvé číslo bolo vo formáte A4 a manuálne sme ho rozmnožovali na kopírke.

Druhé číslo sa už rozbehlo priam raketovou rýchlosťou. Začali sme ho spracovávať na počítači (vtedy bol v kurze len program T602). Veľké poďakovanie patrí vtedajšej redakčnej rade, pánu Pietrikovi a už zomrelému pánu dekanovi Jozefovi Hanákovi (nech mu dá Pán večnú odmenu v nebi). Všetko sa to robilo po kúskoch a hlavne po večeroch na fare.

V pamäti sa mi vynára i „kolportérska prax“ vo farskom a piaristickom kostole. Pripájajú sa k tomu aj mariánske púte. Na Mariánskom vršku sme mali vytvorený improvizovaný stánok, v ktorom som predával. Zaujímavé boli aj akcie s mladými, keď sme po stretku v piatok večer manuálne skladali a zošivali každý jeden kus.

Ako som povedal, bolo to náročné, ale i krásne. Dôležité je však podotknúť, že nás to stmelovalo. Pán Boh zaplať i za túto skúsenosť v živote.

Marcel Puvák: Pri predstave, že počítače boli ešte len v plienkach, neexistoval internet a väčšina z nás, zakladateľov, sme boli stredoškólcami, si uvedomujem, že Pán Boh stál naozaj pri nás. Boli sme plní obrovského nadšenia a cítili sme, že podobná iniciatíva, akou je napríklad časopis, veľmi napomáha informovanosti a hlavne utužuje farské spoločenstvo.

Titulná strana prvého čísla Bartolomeja (august 1993)

Za odpovede ďakuje Anna Gálová

Prežívame dobrodružné cesty

Nedávno sme v našej pobočke organizácie Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar mali Deň otvorených dverí a zažili radosť spolu s farníkmi počas Dňa farnosti. Bola to len taká sladká ochutnávka našich činnosti hlavne s deťmi. Niektorí návštevníci sa zaujímali aj o ostatné oblasti našej pôsobnosti. Prišlo nám to veľmi vhod, pretože nás čakal audit našej odbornej práce.

Zaujalo ma, čím začala kontrolu naša kolegyňa z centrály v Bratislave. Prvé, na čo sa pýtala bolo, či sa niekde sami vzdelávame, absolvujeme odborné kurzy alebo školenia. No, veru sme spočiatku v sebe ťažko lovili, ale so vzájomnou pomocou to nebolo tak zlé, ako sme si spočiatku mysleli. Pomohli nám v tom hlavne naše pravidelné činnosti, ktoré vykonávame v rámci našej akreditácie na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Návštevy detí v detských domovoch, dobrovoľnícka práca, odborná príprava žiadateľov o rodičovstvo, terénna sociálna práca, organizovanie Stretnutí rodinného kruhu... Dobré výsledky a úspechy hovoria za našu odbornosť. Radosť mi urobilo také naše dohadovanie sa, čo ešte potrebujeme posilniť, aké témy nás zaujímajú a čo by nám pomohlo byť ešte lepšie pripravenými pre prácu s deťmi a rodinami. A veru toho bolo! Páči sa mi, ako si náš kolektív váži výbornú spoluprácu navzájom, vzťahy i oporu. Aby tomu tak bolo stále, mávame pravidelné supervízie.

S predsedníčkou našej pobočky som sa už pred kontrolou rozprávala o téme učenia.

Aké sú naše formy a metódy? Mgr. Michaela Brunclíková: „Napríklad naši anjeli sú vďaka dobrej príprave na anjelskej akadémii priateľmi, staršími ‚bratmi a sestrami‘ deťom v domovoch, dávajú im zažiť, čo sú pevné väzby v živote, čiže učia svojimi vzťahmi.“ Tereňáci sú zas moja srdcovka. Viem, že pri svojej práci prijímajú každého s úctou, rešpektujúc jeho slobodu rozhodnutia, ale zároveň s jasným cieľom. Snažia sa hľadať rezervy v každom, spoznať jeho silné stránky a tým aj základ, na ktorom sa dá stavať ďalší pokrok - aj celej rodiny. Je to často dobrodružná cesta. Býva plná prekážok. Keď sa nám podarí priviezť nášho klienta (nemám rada toto pomenovanie), prekonať obavy a slobodne vyskúšať urobiť ďalší krok, prežívame spolu s ním úspechy a radosť z novej skúsenosti. Rastie nám pred očami a my s ním. Miška mi zas dosvedčuje: „My ako lektori pripravujeme budúcich náhradných rodičov vďaka výborne vypracovanému zážitkovému programu PRIDE a po prijatí dieťaťa do rodiny ďalej sprevádzame rodinu. Stávame sa tútormi a často aj s našimi blízkymi takmer členmi ich rodiny. Je to dlhodobý proces a tieto naše nové rodiny často prekvapia a posilňujú aj svoje široké okolie a búrajú v ľuďoch predsudky.“

Som v „Úsmeve“, ako voláme našu organizáciu, už od roku 2007. Dennodenne sa mi v práci s ľuďmi potvrdzujú slová Žalmu 34,9: „Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán.“ Pán ma presvedča o svojej добрote, láske a milosrdenstve pre každého, kto to chce aspoň vyskúšať - odovzdať svoje schopnosti, vedomosti a kus svojho srdca aj jemu.

Mária Melicherčíková

Chrenovec po druhýkrát privítal táborníkov

V dňoch 8. - 13. augusta 2016 sa v Exercičnom dome v Chrenovci konal piaristický tábor pre stredoškolákov. Pod vedením pátra Mareka Kotrasa SchP a pátra Michala Palucha SchP sa študenti tentokrát zamerali na prekonávanie prekážok a hľadanie hodnôt, o ktoré sa v živote oplatí skutočne bojovať.

V znamení tejto témy sa počas celého týždňa niesli aj rôzne aktivity na zamyslenie, filmy, príhovory a svedectvá. V utorok sa konala túra cez vrchol Bralovej skaly do dedinky Sklené, kde si účastníci pripomenuli niektoré tragické udalosti z vojnových čias. Vo štvrtok tradičná nočná hra v priestoroch piaristickej školy preverila nielen odvahu, ale i orientačné schopnosti študentov.

Počas celého týždňa nechýbali každodenné sväté omše, ranné a večerné modlitby a športové aktivity - chvosty, mokrý volejbal, workshopy či denná hra. Netreba zabudnúť na pekné spoločné večery a vydarené scény. Týždeň napokon zavýšil výlet do cukrárne a d'akovná adorácia.

Text: Adam Debnár

Foto: Marek Kotras SchP

Milosrdenstvo, milosrdenstvo, milosrdenstvo...

Toto slovo počúvame tento rok z každej strany a naozaj veľmi často. Možno sa nám už zunovalo, a možno sme si ho v súvislosti s niektorými udalosťami obľúbili. My pútnici na Svetových dňoch mládeže (SDM) sme ho temer dva týždne (19. - 31. 7.) počúvali a používali ešte častejšie než inokedy. No nezunovalo sa nám. Naopak, dobrý Boh nám dovolil spoznať toľko tvári a podôb milosrdenstva, že sme si ho naplno užívali.

... v prijatí. Prvé dni stretnutia sme prežívali ako tzv. Dni v diecézach. Naším hosťiteľom bola Biatsko-żywiecka diecéza, ktorá hraničí priamo so Slovenskom. Bývali sme vo farnosti Grojec, len päť km od mesta Osvienčim. Keďže slovenskí organizátori riešili ubytovanie podľa kľúča autobus = farnosť, v tejto obci sme bývali spolu obidve súčasti nášho autobusu „zelená 4-ka“ - katedrálny zbor i horná Nitra. A prijatie v rodinách (v mojom prípade na fare) bolo skutočne srdečné. Poliáci nám síce pripravili veľmi plný program, návrat do farnosti k „svojim“ Poliakom bol vždy vrcholom dňa. Poľsko-slovenské vzťahy a ich vrúcnosť predčili dokonca i prehliadku Múzea Auschwitz či iné zaujímavosti.

... v zmierení. V pondelok 25. júla sme sa presunuli na samotné SDM do Krakova. Presnejšie, nie do samotného mesta, ale do blízkej Skawiny, ktorá sa na päť dní stala „slovenským mestom“. Tu sa nielen poľskí domáci, ale i slovenskí hostia usilovali, ako len mohli, vytvoriť nám skvelú atmosféru. Najmä slovenskí biskupi, ktorí pre nás viedli katechézy a sväté omše, nám ukazovali milosrdnú tvár Otca. A to, čo nám oni teoreticky odovzdávali, sme

prakticky zažívali (a my kňazi i vysluhovači) v tzv. zóne zmierenia. Sviatosť spovede bola pre mnohých svetlom celej krakovskej púte.

... v rôznorodosti. Dopoludnia program v Skawine, popoludní v Krakove. Minimálne trojnásobné cestovanie z Krakova a späť sa nemohlo zaobísť bez silnej prítomnosti „mladej Cirkvi“ rôznych národností, jazykov a kultúr. Otváracia omša, privítanie pápeža a križová cesta vždy v krakovskom parku Błonia bolo to ľahšie, ako sa dalo túto rôznorodosť vnímať. Tým ťažším bola krakovská doprava. V nej by sa mohol pokojne pomenovať aj ďalší skutok milosrdenstva: na všetko a všetkých nešomrať.

... vo vernosti. Hoci vernosť je len jeden z (biblických) prekladov slova milosrdenstvo, posledné dva dni SDM nás učili v prvom rade jej. Púť na *Campus misericordiae* (Pole milosrdenstva) zhrňala všetky predchádzajúce aspekty milosrdenstva a navyše, učil nás mu ten, kto je na to najpovolanejší - pápež František. Púť, sprevádzaná obetou pešej chôdze, noci pod holým nebom, tlačenicou, silným slnkom i dažďom a niekedy aj nejasnými pokynmi a predpismi organizátorov, nás chcela naučiť vernosti Tomu, ktorý nás do Krakova povolal, cez slová toho, ktorý nás sem pozval.

Neľutujeme. Naopak, každý z nás - dotknutý Božím milosrdenstvom - vie, že bez Krakova by asi nebolo naše povolanie k milosrdenstvu úplné.

Pútnik Dušan Rončák

Posledná noc na SDM, foto: Anežka Gúberová

Na okraj...

Tri otázky pre účastníka Svetových dní mládeže v Krakove Jakuba Pösa

Jakub Pös je študentom Piaristickej spojenej školy v Prievidzi. Jeho koníčkom je hudba. Priateli sa s mnohými hudobnými nástrojmi; v minulosti bol kamarátom tak trochu aj so skautingom.

Tí, ktorí zažili Svetové dni mládeže na vlastnej koži, vedia, že ich zvládnutie predpokladá aj istú fyzickú prípravu. Byť súčasťou takmer dvojmiliónového davu počas horúcich letných dní sprevádzaných aj občasnými búrkami a dažďom nie je také jednoduché, ako sa to zdá pri sledovaní v televízii. Ako to všetko Jakub zvládol?

1

Prečo si sa rozhodol zúčastniť Svetových dní mládeže v Krakove? Čo ťa motivovalo ísť nielen na stretnutie so Svätým Otcom, ale prežiť aj týždeň v poľskej rodine?

O SDM som sa dozvedel od mojej spolužiačky Majky, ktorá sa ich zúčastnila v roku 2013 v Riu. Jedným z hlavných dôvodov, prečo som sa rozhodol aj ja zúčastniť tohto podujatia, bol fakt, že sa tento rok SDM konali v neďalekom Krakove. Takáto príležitosť sa v blízkej budúcnosti tak ľahko nezopakuje. Nikdy predtým som nebol na akcii podobného druhu, tak som to chcel vyskúšať. A oplátilo sa! Keďže som z hľadiska organizácie išiel cez Banskobystrickú diecézu, zúčastnil som sa aj na dňoch v Poľskej diecéze („predskokan“ SDM). Prvý týždeň sme boli ubytovaní vo farnosti Grojec (cca 2 km od Oswiečimu). Práve tu sme mali možnosť pocítiť neuveriteľnú pohostinnosť poľských rodín. Mali sme sa tam pomaly lepšie ako doma.

2

Čo si sa naučil počas tvojho pobytu na SDM v Poľsku?

Zistil som na vlastnej koži, že SDM sú naozaj poriadna „masovka“ a nie vždy je to sranda. Niekedy to bolo veľmi psychicky aj fyzicky náročné. Ale všetko sa dalo zvládnuť, lebo tam vládla neuveriteľne dobrá atmosféra. Všetci sa zdravili, kývali si, usmievali sa na seba. To dodávalo človeku veľa pozitívnej energie a všetko išlo ľahšie. Veľmi sa mi páčila myšlienka Svätého Otca, ktorý hovoril o mladých, ktorým sa nič nechce robiť a chcú len ležať v posteli. Keď som sa nad tým zamyslel, tak má naozaj pravdu. Vidím to na svojich rovesníkoch, ale aj na mne. Som veľmi rád, že mám konečne motiváciu zmeniť to.

3

Vnímaš nejakú zmenu v tvojom vzťahu s Bohom po stretnutí so Svätým Otcom?

Určite áno! Predovšetkým posilnenie viery. Skoro každý deň som to pocítoval. Stali sa nám neuveriteľné náhody, ktoré určite náhodami neboli. Zúčastniť sa tejto akcie bolo moje najlepšie rozhodnutie a už teraz sa teším na SDM v Paname v roku 2019 - teda ak Pán Boh dá... (Úsmev.)

Za rozhovor ďakuje Elena Blašková, foto: archív Jakuba Pösa

Ďakujeme všetkým dobrodincom, ktorí svojou finančnou podporou umožnili mladým z farnosti Prievidza-mesto a Prievidza-Zapotôčky zúčastniť sa na Svetových dňoch mládeže v Krakove.

Účastníci Svetových dní mládeže

Papa Francesco na svetových dňoch

Na Svetové dni mládeže som sa rozhodla ísť so skupinou piaristickej mládeže zo Slovenska. Viedli nás fráter Ľuboš, pátri Peter a Matúš.

Náš sedemdnňový pobyt začal súkromnou slovenskou omšou (jedna z výhod, keď s vami ide kňaz). Páter Matúš nás vyzval, aby sme tieto dni prežili s otvoreným srdcom. V utorok sme sa stretli so všetkými slovenskými pútnikmi v Lagiewnikách. V stredu sme si prezreli krásne centrum Krakova a večer sa zúčastnili celosvetového stretnutia piaristickej mládeže. Bolo to skvelé! Plné hudby, tanca a modlitieb. A vo štvrtok už prišiel Papa Francesco! Takto sme všetci skandovali, keď sme čakali na nášho pápeža. Síce som ho videla veľkého asi ako malíček, ale vďaka výdo-

bytkom modernej technológie sa to dalo zvládnuť. Povzbudil ma jeho uvítací príhovor, v ktorom nás pozval do dobrodružného snívania s Bohom. Aby sme sa nestali dôchodcami v mladom veku! A takto podobne nás povzbudzoval až do nedele.

Našu púť sme ukončili tak, ako sme ju začali - svätou omšou. Veľmi som si obľúbila našu malú skupinku a bolo podľa mňa dôležité, že sme tieto dni prežívali spolu. Slová o milosrdenstve od pápeža Františka sme mohli hneď aplikovať, keď nám niekto zo skupinky pilil nervy, ako sa to občas stane v krízových situáciách. Ale najmä sme zažili silu spoločenstva a v priamom prenose mohli vidieť, ako z nás Duch Svätý utváral jedno telo, ktoré sa delí navzájom s radosťami, starosťami, no hlavne s jedlom.

Som veľmi vďačná Bohu, že dal silu našim úžasným vedúcim, ktorí sa o nás vzorne starali. Bez nich by to nebolo to pravé orechové, ako sa hovorí. Z týchto dní som odišla veľmi povzbudená z našej mladej katolíckej cirkvi. Zažila som tu masu bláznivých ľudí (v dobrom!), veľa smiechu, radosť, ale aj trochu nervov a únavy. Tento týždeň mi dal veľa aj do medziludských vzťahov a novú nádej pre lepší svet.

Verím, že sa vidíme v roku 2019 v Paname!

Frederika Beňová

Leto v Spoločenstve Piar

V Spoločenstve Piar ani prázdniny 2016 neboli prázdnymi dňami. Členovia spoločenstva sa síce nestretávali na tradičných piatkových chválach, ale aspoň raz do týždňa sa spoločne modlili a po každej piatkovej večernej omši trávili čas hrami, filmami či iným umením, niektorí pravidelným športovaním.

Počas tohto leta sa veľmi budovali priateľstvá a vzťahy nielen medzi mladými, ale aj

ich vzťah s Bohom. Okrem iného sa spoločne zúčastnili kresťanského hudobného festivalu CampFest v Kráľovej Lehote, niektorí dokonca na Svetových dňoch mládeže v Krakove stretli Svätého Otca Františka.

Nezabúdajme - Pán Boh prázdniny nemá, stále je tu pre nás, klope nám na dvere a čaká, že mu otvoríme svoje srdcia - aj počas leta.

Miroslava Rosáková

Mladí z Piaru trávili čas i na Campfeste

Má dlhoročnú tradíciu a vždy ponúka pútavý program. Každým rokom narastá počet jeho návštevníkov. Spája veriacich kresťanov všetkých vekových kategórií. Odohráva sa uprostred krásnej prírody Nízkych Tatier. Reč je o najväčšom ekumenickom festivale na Slovensku - o Campfeste.

Campfest je jasnou voľbou spomedzi letných festivalov nie len pre mladých, ale aj pre celé rodiny. Tento ročník s témou Príd' tvoje Kráľovstvo sa uskutočnil v termíne od 4. do 7. augusta a prilákal približne 6600 ľudí zo Slovenska, Čiech, Ukrajiny a niektorých ďalších okolitých štátov. Na účastníkov čakal bohatý program zložený zo seminárov, chvál, koncertov, workshopov, tanca, netradičných športov, divadla aj svedectiev. Súčasťou slovenského programu boli aj dve chválové kapely pochádzajúce z Prievidze - Godknows a Heartbeat.

Okrem hudobníkov do Kráľovej Lehoty zavítali aj mladí zo Spoločenstva Piar, aby si užili spoločný čas aj ďalej od domova. Na otázku, čo ich presvedčilo vzdať sa komfor-

tu mäkkej postele a vymeniť ho za nocľah v stane, odpovedal Adrián: „Na Campfest chodím každý rok, lebo tam môžem stretnúť mnoho ‚živých‘ veriacich, s ktorými môžem zdieľať radosť, ktorú máme v Kristovi.“ Te rezka dodala: „Na Campfeste som bola tento rok už asi piaty alebo šiestykrát. Príťahuje ma hlavne celková atmosféra, ktorá na Campfeste vládne. S ľuďmi, ktorí tam prídu, zažijem vždy veľa zábavy, čo samozrejme znamená aj každoročné kúpanie sa v rieke a hranie volejbalu. Z programu ma tento rok najviac zaujala kapela Christafari, ktorá spievala chválové piesne v reggae štýle. Počas celého koncertu nás zapájali. Spievali sme, kričali, veľmi som si to užila.“

Zuzana Marošiová

Pozývame na Banícku omšu

V nedeľu 11. septembra 2016 o 9:30 sa bude v Kostole Najsvätejšej Trojice (v kostole piaristov) konať Banícka omša. Prievidžania si na nej spomenú na živých i zosnulých baníkov z hornej Nitry.

„V spolupráci s Hornonitrianskym baníckym spolkom pripravuje banícku omšu mesto Prievidza od roku 2013. Stala sa už stabilnou súčasťou programu Baníckeho jarmoku. Počas slávností v meste si takouto formou chceme spomínať aj na zosnulých baníkov z nášho regiónu,“ hovorí Katarína Macháčková, primátorka mesta Prievidza.

Liturgiu svätej omše oživí spevokol Kahanec a Školský orchester Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka Prievidza spolu s Miešaným zborom Rozkvet pod dirigentskou taktovkou Jána Glosa. Orchester uvedie v rámci svätej omše dielo hudobného skladateľa Josefa Buchnera pod názvom Banícka omša - časti Kyrie

eleison, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei, ktoré sú komponované na melodické motívy starých baníckych piesní. Svätú omšu bude celebrovat' prievidzský dekan Vladimír Slovák.

Alojz Vlčko

Dnes na slovíčko s pátrom Matúšom Palajom

Ako sa zo žiaka s jedinou písankou stal učiteľ a kňaz

„Sedával v prvej lavici pri katedre, bol tichý, šikovný, na všetky predmety nosil jeden zošit. Stačilo mu počúvať, aby vedel...“ To je stručná charakteristika pátra Matúša zo školských čias od jeho bývalého učiteľa.

Zdá sa, že sa odlišoval od iných svojou originalnosťou a aj svojimi vedomosťami už ako študent. Asi nebude náhodné ani jeho výnimočné reholné meno: páter Matúš od svätého Pavla. Prečo práve tento neúnavný apoštol, misionár a učiteľ ako patrón? Prečo je Matúš kňaz a nie lekár? Prečo pôsobí v Nitre a nie v Prievidzi? Odpovede na tieto otázky i a mnohé ďalšie zaujímavosti sme sa dozvedeli od nášho rodáka z rehole piaristov, pátra **Matúša Palaja SchP**.

▪ Matúš, ako si spomínaš na detstvo, školu a učiteľov?

Keď sa povie slovo detstvo, tak sa mi vybaví najmä prázdniny, ktoré sme radi trávil na Novej Bani u jedných či druhých starých rodičov... So školou sa mi spája obdobie dospievania a hľadania sa. Čo sa týka obľúbených predmetov, najradšej som mal asi hodiny literatúry, pretože ma fascinovali príbehy zo svetovej beletrie, ktoré sme si na hodinách prerozprávali. Na náboženstve ma bavilo písať úvahy, ktoré nám páter Vojtech dával na domácu úlohu, a z prírodovedných predmetov to bola chémia.

▪ Hovoril si, že detstvo sa ti spája s prázdninami a rodinou. Kto ťa v mladosti najviac ovplyvnil ako vzor a prečo?

Boli to mnohí ľudia: rodičia, starší brat, strýkovia, starší miništranti či spolužiaci. Napríklad si pamätám, že ma veľmi oslovil príklad otcovho najmladšieho brata, ktorý sa po vysokej škole veľmi dobre zamestnal a čoskoro sa stal riaditeľom v tejto firme. V tom čase bol pre mňa veľkým vzorom, pretože som videl, ako sa z vysokoškolačka stal zrelý muž riadiaci firmu. Z kňazov to bol páter Juraj Ďurnek SchP, ale aj krstný otec Rudko Oliš.

▪ Kedy a kde sa zrodila v tvojom srdci túžba stať sa kňazom a prečo si si vybral cestu reholníka - piaristu?

Táto túžba sa vo mne zrodila počas môjho prvého ročníka na vysokej škole v Bratislave. Akosi som zatúžil byť Bohu bližšie, chcel som byť Jeho priateľom „na plný úväzok“, počuť jeho hlas, mať s ním hlboký vzťah. Bolo to ťažké obdobie, keďže som chcel byť aj lekárom a musel som si medzi týmito dvomi cestami vybrať. K piaristom som vstúpil, pretože ma baví práca s mládežou a iné rehole som ani veľmi nepoznal.

▪ Ako ťa osobne ovplyvnila postava zakladateľa piaristov sv. Jozefa Kalazanského? Ktoré jeho myšlienky ťa najviac oslovujú?

So životom nášho zakladateľa som sa dôkladne oboznámil až po vstupe do rehole, v noviciáte v Poľsku. Najviac sa mi páčia Kalazanského myšlienky o pokore. Pokora ako kráľovná všetkých čností, pokora ako

strom, z ktorého všetky ostatné čnosti vyrastajú, pokora ako jediná čnosť, ktorú sa oplatiť v živote hľadať a rozvíjať.

▪ **Piaristi v našom meste pôsobia už 350 rokov. Ako ty vnímaš ich činnosť v Prievidzi?**

Piaristi mali svojho času obrovský vplyv na rozvoj celého okolitého regiónu. Modlím sa, aby sa tak dialo aj v dnešných časoch.

▪ **Poslaním piaristov je učiť deti a mládež základné pravdy viery. Aké vlastnosti by mal mať podľa teba dobrý učiteľ všeobecne?**

Mal by byť dobrý vo svojom odbore, mal by vedieť byť pre mladých vzorom a mal by mať aspoň kúsok zmyslu pre humor, aby vedel študentov zaujať.

▪ **Máš pravdu, väčšina žiakov si školu rada kráti aj rôznymi žartíkmi. Spomenieš si na nejakú zábavnú príhodu zo školy?**

Pamätám si, ako sme raz v sekunde počas hodín výtvarnej výchovy používali na maľovanie vosk zo sviečok. Keďže nám náhodou padla sviečka na zem, so spolužiakmi sme zistili, že sa dá vosk z nej použiť aj na namazanie prezúviek, a tak sme sa čoskoro celá trieda šmýkali po chodbe školy, čím sme nevedomky premenili celú chodbu na jedno veľké klzisko.

▪ **Zdá sa, že si bol nezabudnuteľným a nápadným žiakom aj pre pani upratovačky. Význam mena tvojho rehoľného patróna svätého Pavla pochádzajúci z latinského „Paulus“ však znamená malý, nepatrný, nenápadný. Prečo práve tento svätý muž ako patrón? Čím t'a sv. Pavol zaujal, čo si myslíš, že máš s ním spoločné?**

Svätý Pavol ma oslovil pri čítaní listov Svätého písma. Nevieam, či mám s ním niečo

spoločné alebo rozdielne, no bol by som rád, keby mi vyprosil taký hlboký vzťah s Duchom Svätým, aký mal on. Môj najobľúbenejší list je List Galat'anom, a to asi preto, lebo je najjednoduchší na pochopenie.

▪ **Aké máš plány a sny ako učiteľ a ako kňaz?**

Túžim sa starať o tých mladých, ktorí sú nejakým spôsobom na okraji.

▪ **Každý významný učiteľ v dejinách mal svoje životné heslo, motto, ktorým sa riadil, napríklad je známe Komenského „škola hrou“. Skús nám jednou vetou zhrnúť podstatu tvojej životnej filozofie kňaza a učiteľa.**

Asi by to bol citát od proroka Jeremiáša, ktorý vyjadruje dôveru, že Boh počíta s mladými ľuďmi, že má pre nich plán a nebojí sa im delegovať i veľkú zodpovednosť: „*Nehovor: - Mladučký som, - lebo pôjdeš všade, kde ťa pošlem, a povieš všetko, čo ti prikážem.*“ (Jer 1,7)

▪ **A napokon, otázka, ktorá možno zamestnáva mnohých Prievidžanov. Momentálne pôsobíš v Nitre. Myslíš si, že by mohlo byť niekedy reálne tvoje pôsobenie ako piaristu aj tu, v Prievidzi?**

Nie je zvykom, aby kňaz pôsobil vo svojom rodisku, ale všetko je možné. Ktovie, možno keby som nosil bradu, tak by ma nikto nespoznal.

Matúš, ďakujeme za rozhovor a prajeme veľa Božieho požehnania, síl a úspechov pri ohlasovaní Pravdy.

V mene celej redakcie - Elena Blašková

Foto: Lucia Turčanová

Matúš Palaj SchP sa narodil 1.7.1989 v Bojniciach ako druhý najstarší syn v rodine lekára Júliusa Palaja a jeho manželky Jany. Má ďalších štyroch súrodencov - dvoch bratov a dve sestry. Študoval na piaristickom gymnáziu v Prievidzi a po roku na lekárskej fakulte sa rozhodol vstúpiť do rehole piaristov. Za kňaza bol vysvätený 29. augusta 2015 v Nitre, kde aj v súčasnosti pôsobí. Medzi jeho záľuby patrí futbal, hra na gitare a divadlo.

„Rozumní sa budú skviet' ako lesk oblohy a tí, čo mnohých priviedli k spravodlivosti, budú ako hviezdy na večné veky.“ (Dan 12,3)

Nevedomých vyučovať

Na priečelí hlavného oltára piaristického Kostola Najsvätejšej Trojice v Prievidzi je nápis z knihy proroka Daniela, ktorý je uvedený aj ako motto tohto článku. Môžeme povedať, že v istom zmysle vyjadruje jeden z aspektov skutku duchovného milosrdenstva nevedomých vyučovať.

Každý človek, ktorý privádza druhých k správne poznaniu vecí života, k chápaniu podstaty existencie a zmyslu bytia, bude podľa proroka Daniela svietiť ako hviezda na večné veky. Všetci pokrstení kresťania by mali vedieť, že tento zmysel dáva človeku jedine Boh, a šíriť toto poznanie ďalej. Aj v tom spočíva podstata skutku duchovného milosrdenstva nevedomých vyučovať. Treba sa však spýtať, odkiaľ tento skutok pramení?

Chod'te do celého sveta

Už samotný Ježiš počas svojej pozemskej existencie mnoho vyučoval. A tesne pred svojim nanebovstúpením vyslal apoštolov do sveta so slovami: „*Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna, i Duchu Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.*“ (Mt 28,19-20a) Ježiš týmito slovami jasne naznačuje, čo je podstatou existencie každého kresťana. Je to ohlasovanie radostnej zvesti, ohlasovanie toho, že Boh túži po každom človeku, ale že je mu to nutné oznámiť a zároveň ho v tom poučiť, utvrdiť. Práve k tomuto tvrdeniu sa nám ponúka príklad zo Skutkov apoštolov, ktorý hovorí o apoštolovi Filipovi. Ten svojím postojom a dialógom s veľmožom etiópskej kráľovnej Kandaky privádza tohto muža k prehĺbeniu svojej viery a následne aj k pokrsteniu (por. Sk 8,26-40).

Otvorenosť a pokora

Aké sú však správne zásady pri našom vyučovaní nevedomých? Jednou z tých naj-

dôležitejších je určite otvorenosť, pokora, schopnosť prijímať človeka takého, aký je; ale aj schopnosť komunikovať s človekom, ktorý je na svojej ceste viery ďaleko. Byť dokonca ochotný komunikovať s niekým, kto je odmietavý, ba až nepriateľský voči Božiemu zjaveniu.

Ježiš počas svojho života na zemi nemal problém komunikovať, vysvetľovať, viesť dialóg s tými, ktorí ho neprijímali (oficiálni židovskí vodcovia). Komunikoval, vyučoval, vysvetľoval a stretával sa aj s tými, ktorí boli pre vtedajšiu spoločnosť neprijateľní (Samaritáni, prosti-tútky, daňoví vyberači). Bol ochotný pre získanie človeka urobiť čokoľvek.

Dobry príklad

Ďalšou dôležitou zásadou pri vyučovaní nevedomých je, že vyučujeme nielen slovami, ale predovšetkým príkladom. Príklad je omnoho účinnejší ako slová, preto je dôležité vyučovať bližneho aj ním. Ježiš nám túto skutočnosť pripomína slovami: „*Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky* a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach.“ (por. Mt 5,16) Zvlášť vyššie postavené osoby sú povinné dávať dobrý príklad, pretože ostatní na nich pozerajú a riadia sa podľa nich. Božie Slovo hovorí: „*Aký je panovník ľudu, takí sú aj jeho úradníci, a aký je správca mesta, takí sú aj tí, ktorí v ňom bývajú.*“ (Sir 10,2)

Absurdnosť dnešnej doby

Prežívame rok 2016. Práve tento rok je

to už 350 rokov, čo prišiel do nášho mesta rád Zbožných škôl - piaristi. Prišiel s túžbou vyučovať nevedomých. Prišiel s túžbou, ktorá je mu vlastná i v súčasnosti - poukázať na to, že aj keď človek dnešnej doby dokáže riešiť najkomplikovanejšie úlohy, nedokáže odpovedať na tie základné a najjednoduchšie otázky. Že aj keď je človek schopný zbierať kamene na Mesiaci, nedokáže si zodpovedať otázku, čo vlastne prišiel robiť na túto zem. Nepozná zmysel svojho vlastného života. Nepozná význam svojho príchodu a vkladá ho do slepej náhodnosti namiesto prijatia plánu lásky. Je až absurdnosťou tejto doby, že vie a dokáže množstvo vecí, ale nedokáže odhaliť podstatu zmyslu života. A práve preto si vyžaduje, aby v nej bolo veľa vecí objasnených a vysvetlených. Myslím si, že piaristi (a nielen oni) majú v tomto zmysle široké pole pôsobnosti prostredníctvom diela, ku ktorému boli onoho času pozvaní.

Kardinál Giacomo Biffi, jeden z najvýznamnejších mysliteľov dnešného episkopátu, píše: „Prvým a najväčším úkonom lásky, ktorý môže byť preukázaný človeku, je povedať mu, ako sa veci majú. To tiež znamená vysvetliť mu jeho vlastnú identitu. Toto je prvé milosrdenstvo, ktoré cirkev uskutočňuje - má uskutočňovať - vo vzťahu k ľudskej rodine: neodkladné oznámenie pravdy. Spása našich bratov ako taká nebude iba plodom našej vládnej schopnosti počúvania a dialógu (aj to je o nič menej vec dôležitá a nezanedbateľná), ale plodom božskej pravdy hlásanej bez prifarbenia a bez skomolenia.“
Ak niekoho poučujeme, tak preto, že milujeme. Ak niekoho vyučujeme, tak jedine v láske a milosrdenstve.

Text a foto: Ján Hríb SchP

Piaristi v Prievidzi - a ja

Rodičia ma do piaristického kostola vodili od malička. Vtedy, v dobách komunizmu, ho ale nespravovali piaristi. A tak bol môj náboženský život späť skôr s „piaristickým priestorom“ ako s charizmou, ktorou žije táto rehoľa. Situácia sa však zmenila.

Myslím, že pre všetky deti mojej generácie sa nezabudnuteľnými stali detské sv. omše pátra Jána Lichtnera SchP, ktoré sa začali krátko po návrate piaristov späť do Prievidze v roku 1990. Aktivity pátra Jána vyústili (i za pomoci a spolupráce ostatných pátrov a iných ochotných ľudí) až do obnovenia činnosti piaristickej školy v roku 1993. Do tej som síce ja osobne nikdy nechodila (bola som na ňu „prista-

rá“), ale už ako malá som vtedajšej pani riaditeľke Dušičkovej povedala, že ja sa tam raz dostanem - keď aj nie ako žiačka, tak ako učiteľka.

Objavy na gymnáziu

Počas štúdia na gymnáziu som sa v rámci témy barokové umenie začala viac zaoberať priestormi piaristického kostola. Bavilo ma odhaľovať identitu svätcov zobrazených prostredníctvom sôch či obrazov. Miesto, ktoré som doteraz navštevovala s úplnou samozrejmosťou, sa mi zrazu otvorilo v úplne inej dimenzii. Začalo mi rozprávať svoj príbeh - a ten sa mi už navždy vryl do pamäti. Nečudo, že keď som si na maturite z dejepisu vytiahla otázku týkajúcu sa histórie Prievidze a pri rozprávaní som vyčerpala všetky svoje vtedajšie vedomosti, mala som kam „odbočiť“. Hoci predsedníčkou komisie bola chemikárka z iného mesta, po skončení mojej odpovede povedala jedine: „Tak do toho kostola sa isto pôjdem pozrieť!“

Páter Ján Lichter SchP medzi deťmi - prvé sväté prijímanie (1998), na maškarnom plese (1993)

Pokračovanie na zámku

Po maturite som sa zamestnala ako sprievodkyňa na Bojnickom zámku. A tam som objavila ďalší čriepok dejín svojej pomyselnéj mozaiky s názvom „piaristi“. Bola ním grófká Františka Pálfiová. Práve ona - v snahe navrátiť katolícku vieru späť do Prievidze - pozvala do nášho regiónu piaristov. A nielen že ich pozvala, ale im aj prisľúbila štedrú finančnú dotáciu. Vďaka nej presne pred 350 rokmi, čiže v roku 1666, začali svoju misiu u nás prví pátri - medzi nimi i František Hanák, ktorého meno má v názve súčasná piaristická škola.

Obraz grófky Pálfiovej sa nachádzal hneď v úvodnej miestnosti zámockej prehliadky - a keď som sa naň pozorne zadívala, všimla som si na ňom namalovaný i náš piaristický kostol. Odvtedy ma piaristi „z obrazu“ vyprevádzali na každú jednu výpravu.

No a keď som sa dozvedela, že grófka dohodu s piaristami uzavrela 17. februára 1666 (ja som sa tiež narodila 17. februára) a prví z nich sem prišli 3. marca (vtedy ma krstili), už som sa ani tak veľmi nečudovala. Spätosť môjho života s nimi bola priam očividná ☺.

A prišla univerzita

V rámci vysokoškolského štúdia dejín som tému piaristi v Prievidzi, samozrejme, nemohla len tak obísť. Venovala som jej hneď svoju prvú seminárnu prácu. Vďaka nej som sa na základe štúdia dostupnej literatúry dozvedela mnohé zaujímavé veci.

Piaristi po svojom príchode nečakali na to, kým bude postavený ich kostol a kláštor a rovno sa pustili do učenia - najskôr v Bojniciach, kde boli dočasne ubytovaní na hrade, neskôr v dome meštána Hujvalda v Prievidzi. Zhruba desať rokov po príchode už mali postavený kostol, kolégium i školu a mohli sa naplno venovať vyučovaniu aj pastorácii.

Toto pokojné obdobie však netrvalo dlho. Narušili ho protihabsburské povstania. Mesto - a s ním i piaristi - muselo čeliť nájazdom kuruckých vojsk a utrpelo značné škody. Po búrke však vždy vyjde slnko. A tak i v činnosti piaristov opäť nastalo obdobie rozkvetu. Obnovili fungovanie školy, začali so stavbou nového - súčasného - barokového kostola... Sto rokov po príchode už v Prievidzi, prvom mieste na Slovensku, kde piaristi začali pôsobiť (ak nerátame vtedy poľský Podolíneček), bolo spolu s novicmi 42 reholníkov.

Spôsob fungovania školy sa v súvislosti so spoločenskými podmienkami menil. Čo sa však nemenilo, to bol duch tolerancie.

U piaristov totiž vždy mohli študovať nielen katolíci všetkých možných národností, ale i protestanti či židia. Vzdelanie tu nebolo upierané nikomu.

Škola bola napokon v roku 1919 poštátnená a činnosť piaristov v Prievidzi v roku 1950 násilne prerušená. Dnes sa však rozvíja opäť. V roku 1993 boli otvorené prvé dva ročníky základnej školy, v roku 1996 osemročné gymnázium a neskôr i štvorročné gymnázium. K týmto organizačným zložkám sa v roku 2010 pridala stredná odborná škola a napokon v roku 2012 i materská škola. Piaristi teda v súčasnosti dokážu pokryť vzdelávanie a formovanie detí i mladých ľudí od škôlky až do dospelosti.

A ako som v súvislosti s piaristami napokon dopadla ja? Splnila sa moja predpoveď, že sa k nim raz dostanem ako učiteľka? Áno aj nie. Strávila som u nich totiž obdobie súvislej pedagogickej praxe, čiže trochu som si u nich predsa len „poučila“. A hoci v súčasnosti pôsobím inde, sporadicky ich navštevujem spolu so svojimi žiakmi. Zároveň sa tam, kde som, snažím pôsobiť v duchu zakladateľa rehole piaristov, sv. Jozefa Kalazanského, ktorý hovorí: „Nič si nedal Kristovi, ak si mu nedal celé svoje srdce.“ A to platí nielen v kostole či kláštore, ale i v ktorejkoľvek škole či inom zamestnaní, kde človek svoje povolanie berie ako poslanie.

Petra Humajová

Foto: Rodinný archív

Na návšteve u pátrov Alojza Orlického SchP a Jána Lichtnera SchP v Nitre, 2012

Náboženstvo v informačnej spoločnosti

Súčasnú vyspelú spoločnosť sa obvykle nazývajú aj informačnými, a to vtedy, keď sa chce zdôrazniť fakt, že informácie a ich obeh v nich zohrávajú ťažiskovú úlohu pri vytváraní a fungovaní spoločenských vzťahov, ako aj celkovej spoločenskej štruktúry a organizácie. Tento stav umožňujú moderné informačné technológie, vďaka ktorým je mnoho informácií celosvetovo a voľne dostupných. Vzniká otázka, nakoľko ide o informácie alebo skôr dezinformácie, a nakoľko sú v riadení ich obehu pádne náboženské argumenty.

Na vzniku a rozvoji moderných spoločností sa vo významnej miere (v kombinácii s ďalšími faktormi) podieľal vedecko-technický pokrok. Rýchly nárast poznatkov a metód dokazovania ich presnosti spôsobil najskôr výraznú a dodnes postupujúcu profesiovú špecializáciu ľudí, zameraných na neustále prehlbovanie si poznatkov v jednej oblasti vedy alebo ľudského správania. Dôsledkom bolo posilnenie vzájomnej previazanosti ľudí v spoločnosti aj vo svete, hoci ide o vzťahy svojou povahou predovšetkým funkčné. Ďalšiu etapu vo vývoji spoločnosti - ktoré sa už nazývajú informačnými - spôsobil nástup internetu, ktorý sprístupnil aj vysoko špecializované informácie širokým masám ľudí. Celý tento proces sprevádzal nielen veľký nárast všeobecnej vzdelanosti, ale aj postupné oslabenie postavenia spoločenských autorít.

Subjektívne náboženstvo

Už zakladatelia sociológie si všimli, že jednou z podstatných spoločenských zmien bola zmena postavenia náboženstva v spoločnostiach. Cirkvi a jej predstavitelia, ktorí sa dlhé stáročia ako držiteľia duchovnej moci podieľali na riadení spoločenskej morálky a mali veľký priamy alebo nepriamy vplyv aj na politické autority, sa dostali do pozície podriadenej štátu a rovnocennej s mnohými inými názorovými skupinami v spoločnosti.

Ba čo viac, stratili aj pozíciu výlučnej autority vo vzťahu k ovplyvňovaniu správania svojich členov, z ktorých sa mnohí považujú za veriacich bez toho, aby chodili do kostola, modlili sa, prijímali sviatosti alebo poznali základnú vierouku. Sociológ Tho-

mas Luckmann pomenoval tieto javy ako *neviditeľné*, alebo aj *súkromné náboženstvo*. To druhé sa prejavuje hlavne tým, že ľudia si vytvárajú svoje vlastné náboženské presvedčenie, založené na subjektívnom výbere náboženských právd a informácií, ktoré oni sami považujú za vierohodné. Základné predstavy o Bohu, svete a kritériách dobrého života či dokonca spásy sa začali považovať za vec osobného názoru.

Keď sa pokúsime zdokumentovať vývoj týchto trendov opierajúc sa len o jeden výskum, *Trenčiansky kraj* sa javí v rámci Slovenska ako kraj *s najmenším duchovným založením* - 40 % respondentov sa „vôbec nezaujíma“ a 15,8 % sa „skôr nezaujíma“ o veci posvätné či nadprirodzené. Zároveň je to kraj, v ktorom respondenti *vyjadrili najmenší súhlas s tvrdením: „Mám svoj spôsob ako komunikovať s Bohom alebo vyššou silou aj bez pomoci cirkvi a náboženských obradov“*: 35 % respondentov z Trenčianskeho kraja označilo toto tvrdenie za „vôbec nie pravdivé“ a 10,3 % za skôr nie pravdivé. Za „veľmi pravdivé“ označilo toto tvrdenie 13,7 % respondentov z Trenčianskeho kraja (podobne nízku mieru súhlasu má len Žilinský kraj), v porovnaní s 34,1 % z Košického kraja alebo 29,8 % z Bratislavského. (Z. Kusá - M. Zeman (eds.): *Výskum európskych hodnôt 2008 Slovensko*. Sociologický ústav SAV, Bratislava 2008, s. 103-104.)

Špirála mlčania

Spomínané trendy a ich analýzy a komentáre vytvorili dojem, že náboženstvo sa zo života ľudí vytráca, a prinajmenšom zo života verejného. José Casanova uká-

zal (Public Religions in the Modern World, Chicago 1994), že nič nie je vzdialenejšie od pravdy. Náboženstvo podľa neho stále funguje aj vo verejnej sfére, ale iným spôsobom ako v minulosti. **Náboženstvo dnes vystupuje vo verejnej sfére ako jednoznačne súkromná záležitosť**, ktorú na túto úlohu spoločensky oprávňujú len práva jednotlivcov na slobodu vierovyznania, súkromie alebo slobodu svedomia. Za tohto predpokladu sa však stále podieľa na nastolovaní páčivých spoločenských otázok a snaží sa aj podieľať na ich spoločenskom riešení. Ide vlastne o politizáciu súkromného náboženstva a morálky s dopadom na normatívnu zmenu organizácie jednotlivých sfér spoločenského života (kultúrnej, ekonomickej, politickej).

Za týchto okolností môže náboženstvo ovplyvňovať verejnú sféru vtedy, keď sa aktivizuje ako súčasť občianskych postojov jednotlivcov. Inak povedané, náboženstvo môže ovplyvňovať spoločenský život natoľko, nakoľko sa veriaci verejne angažujú za obhajobu náboženských hodnôt a postojov, a nakoľko majú moc ich spoločensky presadiť. Fungovanie verejnej sféry ovplyvňuje množstvo zložitých procesov: legislatívnych, politických, ekonomických, kultúrnych - lokálnych aj globálnych. Elisabeth Noelle-Neumannová však zdokumentovala proces, ktorý prebieha vo verejnej mienke a spôsobuje dobrovoľné utlmenie verejného prejavu názorov dokonca aj vtedy, keď sú väčšinové. Nazvala ho **špirála mlčania** (Die Schweigespirale, Öffentliche Meinung - unsere soziale Haut, Mníchov 2001). V skratke ho môžeme predstaviť tak, že v spoločnostiach sa často považuje za väčšinový názor verejnej mienky ten názor, ktorý má v skutočnosti len menšina obyvateľov, ktorí však majú politickú moc, prístup k masmédiám či iné možnosti na jeho verejné presadzovanie. Väčšina, ktorá má síce odlišný názor, ale nadobudne presvedčenie, že je názorovou menšinou, tento svoj názor verejne neprejaví, najmä zo strachu z izolácie či očakávania iných spoločenských sankcií.

Dá sa predpokladať, že slovenskí veriaci ľudia majú tendenciu podliehať takémuto dobrovoľnému mlčaniu vo verejnom obhajovaní náboženských postojov, keďže majú historickú skúsenosť s rozdvojeným duchovným životom - súkromne náboženským, no verejne politicky konformným. V období socialistickej totality bola táto rozdvojenosť vyvolávaná diktatúrou, no v súčasnosti ju môže do veľkej miery spôsobovať spomínaná špirála mlčania. Túto používajú niektoré názorové skupiny aj vedome ako súčasť demokratického politického boja. Naposledy sa to najokatejšie prejavilo v roku 2015 v referende o rodine, ktorého víťazstvo sa sebavedomo očakávalo na základe množstva výskumov, ktoré ukazovali odmietanie legalizácie homosexuálnych zväzkov aj 80 a viac percentami všetkých obyvateľov. Stačilo vyvolať silnú mediálnu kampaň, ktorej cieľom bolo presvedčiť, že ide len o názor kresťanov ako nepodstatnej zložky obyvateľov, aby sa referendum skončilo fiaskom. Podobné postupy sprevádzajú verejnú diskusiu o mnohých spoločenských aj náboženských otázkach - rozvody, umelé prerušenie tehotenstva, eutanázia, zrovnoprávnenie homosexuálnych zväzkov s manželstvom, feminizmus, atď. Každý z nás má dnes politickú slobodu aj spoločenskú a morálnu zodpovednosť prejavovať a obhajovať svoje presvedčenie aj verejne.

Text a foto: Mária Suríková

Festival vedy, Krakov 2006

Tvrдый chlap

Je štvrtok a služobná cesta ubieha rýchlo. Zovretý žalúdok a mierne obavy zo stretnutia mi nedovolia žiadne optimistické plánovanie. To už je čo povedať, keďže mi často ľudia pripomínajú, že som naivná a „snílek“. Na nálade mi nepri dávajú ani spomienky na posledné stretnutie s pánom Jozefom na stanici. „Bezdomovec,“ - toto mi odvetil na otázku, ako sa má - „ako sa už len môžem mat?“

Nedá sa ani tušiť, čo to v ňom spôsobilo, veď na ulici ešte nikdy nebol. Sedeli okolo neho kamaráti, mali podobne načervenalé oči a potmehúdske úsmevy pri jeho ďalších, dosť odvážnych poznámkach. Netušim, ako sa pohneme ďalej. Cieľ - zverenie syna do jeho starostlivosti - uniká ako para z kanvice. Bol to nepríjemný zážitok.

Dorazili sme do Nového Mesta. Z dohodnutej pizzérie mu s obavami telefonuje kolega:

„Pán Jozef, kde ste?“

„Tu dole na lavičke,“ odpovedá.

Idem po nich. Je nevidiaci a všade s ním chodí osobná asistentka - energická Rómka Lucia. Pomaly vystúpa asi dvadsať schodov, lapá dych a ledva vládze odpovedať na pozdrav.

„Čo vám je? Liečite sa?“ pýta sa kolega.

Jozef sa iba pochyťá za plúca v okolí srdca a zafuní, že už bude. Zajtra pôjde k lekárovi. Tvrдый chlap. Ťažko ho učiť, vari len ponúkať a pozývať spolupracovať. Zle mi je, nerada skáčem do reči, ale Luciine naučené sebaobránné frázy ma unavujú, mňajú nám čas a nikam nevedú. Nie je to prvýkrát, že ma niekto považuje za ohrozenie. Chce to čas. Len kde ho vziať?

Na chvíľu som musela vypnúť. Zachránilo ma operadlo. Slová okolo stola lietajú od jedného k druhému a nemám sa čoho chytiť. Priznám sa, že ani nechcem. Počujem samú seba, ale akoby to hovoril niekto cudzí: „Tak a dost! Vy potrebujete bývanie, chcete našu pomoc a ja potrebujem vedieť, prečo práve vám majú byť pridelit.“

A znova prívál fráz, že vedia a budú starať, čo si to o nich myslím. Dvíham hlas, aj pri susednom stole ostalo ticho: „Stačí! Teraz potrebujeme vedieť, ako sa viete a chcete starať. Tak, ako ste mi hovorili minule, že

vnímate konkrétne nebezpečenstvá pre dieťa. To je už pripravené do správy a ja chcem o vás napísať všetko dobré, ale reálne. Aké zručnosti pán Jozef má. Nestačí mi, že je úžasný človek. Hovorte jasne, v čom a kedy presne je taký.“

Lucia pozrela na okamih na mňa a konečne pochopila. Spustila taký istý prívál slov ako predtým, len konečne vytvárajú obraz - zreteľný obraz starostlivého otca, ktorý vie konkrétne, čo dieťa potrebuje, pozná svoje možnosti a miluje svoje dieťa. Medzitým telefonuje pán Jozef s chlapcom. V jeho slovách je hora lásky a chlapskej nehy. Sú to nádherné potvrdenia Luciiných slov. Užívam si to a nestíham zapisovať. Dohovorila.

„Ďakujem. Dnes mi bolo s vami dobre,“ konštatujem s radosťou.

Neverí: „No to iste!“

„Viete, ja hovorím, čo si aj myslím,“ vyvraciam jej nedôveru. Učím sa trepezlivosti. Toto bola super lekcia, ale aj na asertivitu.

Pri lúčení som neodolala a jemne som Luciu pohladila po líci. Šklbla celým ramenom. Odišli.

„Juraj, myslím si, že sa lámu ľady a učíme sa akceptovať sa navzájom. Čo si myslíš?“ pýtam sa kolegu.

Teraz mi jeho slová padli veľmi dobre: „Je to na dobrej ceste.“

Pondelok. Porada o ďalších postupoch v rodinách. Už to potrebujem ako soľ. Juraj ticho hovorí: „Skôr ako začneme niečo plánovať, musím vám povedať, že pán Jozef dnes do rána zomrel.“

Miška: „Podme spolu - Otče náš, ktorý si na nebesiach...“

Mária Melicherčíková

Deti sú hostia, ktorí hľadajú cestu

Napriek tomu, že rodičia sú dnes oveľa viac ako v minulosti angažovaní vo výchove svojich detí, ich výchova neprináša želatelné ovocie. Ešte nedávno potrebovali deti na hru spoločníka, resp. spoločnosť. Dnes majú virtuálneho spoločníka, ktorý je diet'at'u vždy k službám, všetko mu splní, nenahnevá sa, keď je k nemu hrubé, a jediné, čo diet'a vo vzťahu k nemu potrebuje, je vedieť ho ovládať. Nemusi ho však poznať a ani rešpektovať.

Ako rodičia dnes veci získame, použijeme a vyhodíme a správame sa tak, akoby cenu malo iba to, čo nám prináša pôžitok. No zabudli sme, že deti nás vo všetkom rady napodobňujú. Autorky knihy Jiřina Prekopová a Christel Schweizerová svojím knižným titulom *Deti sú hostia, ktorí hľadajú ces-*

tu prichádzajú na pomoc všetkým rodičom so skutočným záujmom o múdru a dôslednú výchovu svojich detí. Cieľom knihy je poukázať na to, čo má v prvých siedmich rokoch života diet'aťa vplyv na vývoj jeho osobnosti.

Hoci je určite podobných kníh na trhu veľa, k výhodám spomínaného titulu patrí veľa konkrétnych príkladov problematických situácií zo života detí a ich rodičov v realite súčasného každodenného života. Názov knihy autorky vyvodili na základe chápania vzťahu diet'a a rodič v podobnosti so vzťahom host'a a hostiteľa: „*Platí, že host'ovi ponúkne dobré miesto a poskytneme mu všetku podporu až dovtedy, kým spozná svoju cestu. To znamená, nepýtať sa, čo mi dáš ty a čo z toho budem mať ja, že t'a prichýlim. Ako hostiteľ sa teším, že si prišiel. V mojom dome je miesto pre nás oboch - pre teba aj pre mňa. Ja ti nemôžem ukázať tvoju cestu, ale som pripravený sprevádzať t'a na tvojej ceste, aby si mohol napredovať s po-*

trebnou istotou. Keď si u mňa, chcem sa o teba starať a dodávať ti sil, aby si mohol pokračovať s radosťou v srdci. Chcem t'a povzbudzovať, aby si sa nevzdával, ak sa potkneš. Pretože viem, že moja cesta ide najprv cez krajinu, v ktorej sa ja vyznám lepšie ako ty. Pokiaľ ti budú cudzie zvyky tejto krajiny, môžeš si ich v úplnom pokoji osvojiť u mňa doma.“

Autorky zdôrazňujú, že diet'a potrebuje, aby sa ako „host“ cítilo milované za každých okolností, aby bolo pochopené a aby sa mohlo na svojho hostiteľa vždy spoľahnúť. Pod jeho ochrannými krídlami sa môže naučiť prekonávať strach, krízy a prekážky.

Knihy je rozdelená na dve základné časti - Myšlienky na cestu a Každodenné situácie - kamene úrazu. Prvá časť sa venuje jednotlivým obdobiam vývoja diet'aťa so zameraním pozornosti na určité dôležité aspekty. Autorky upozorňujú na tzv. magické obdobie života diet'aťa (prvých sedem rokov), kedy je nerozumné a škodlivé, aby sa rodič k diet'aťu správal ako k malému dospelému. Upozorňujú na to, že diet'a sa v tomto období neriadi logikou ovládanou mozgom, ale logikou srdca, pretože malé diet'a „myslí“ vnímaním. Žije vo svete plnom veľkých citov, úžasu, nekonečných možností a láskyplnej podpory a týmto obdobím je preň potrebné prejsť, aby potom jeho duša mohla bezpečne „pristáť“ na zemi.

K ďalším témam prvej časti knihy, ktorými sa autorky zaoberajú z pozície psychológa, patrí detský svet obrazov, slovné „nálepky“ pre diet'a zo strany rodičov a ich

negatívny vplyv na vývoj osobnosti, potreba dobrých vzorov, s ktorými sa môžu deti stotožniť, ale i predvídavosť rodičov pri napodobňovaní vzorov deťmi. Z hľadiska častej dilemy rodičov, čo je správne, je zaujímavou témou nosenie detí, potreba prekonávania kríz a strachu pre ich zdravý vývoj, schopnosť odpútania sa a potreba detských priateľov.

Druhá časť knihy je sprievodcom každodenných kritických výchovných situácií rodičov vo vzťahu k deťom, s praktickým návrhom, ako ich múdro a zodpovedne riešiť. Autorky rozoberajú citlivé témy v mnohých rodinách s malými deťmi - napr. prebdené noci s dieťaťom, agresivitu, pubertu, ako vychovávať bez bitky, ako udržiavať čistotu, povinnosti dieťaťa, spoločné stolovanie, atď. Veľmi aktuálnou témou súčasnosti, ktorej sa kniha v druhej časti dotkla, je výchova dieťaťa v rozvedenej rodine. Zdôrazňuje sa netlmočiť dieťaťu vlastné pocity, ako napr. „ocko nás už nelúbi“, vyhnúť sa tomu, aby sa cítilo nemilované. Tiež je dôležité vyvarovať sa toho, aby si rozve-

dení rodičia dieťa kupovali darčekom alebo prehnaným množstvom atrakcií. Posledná téma druhej časti knihy sa venuje vplyvu náboženskej výchovy na dieťa. Autorky vysvetľujú, že náboženstvo je viac ako len slová a návšteva kostola. Je to predovšetkým vzťah a jeho prežívanie a vzhľadom na vývoj dieťaťa v jeho magicom období, je v istom zmysle takáto výchova zbytočná, lebo dieťa to má v sebe prirodzene: „Ak nebudete ako deti, nevojdate do nebeského kráľovstva.“ Možno by sme sa niekedy práve ako rodičia mali v tomto smere viac inšpirovať svojimi deťmi.

Po prečítaní tejto knihy získa čitateľ ucelený obraz o vývoji osobnosti dieťaťa a na mnohých konkrétnych príkladoch sa môže naučiť, ako z detí vychovať dospelých so zdravým sebedomím, slušnými návykmi a optimistickým prístupom k životu.

Elena Blašková

Zdroj: www.dobrecitanie.sk
Bibliografický popis: Prekopová, J. - Schweizerová, Ch. 2015. *Deti sú hostia, ktorí hľadajú cestu*

Láskyplná priechodnosť srdca

Cesta spásy je taká úzka.
Náš život často široký...
Ak je ľudské srdce láskyplne priechodné,
potom aj úzka cesta spásy sa stáva bezpečne priechodnou.

Veronika Hoffmannová

Foto: Silvia Kobelová

Milé deti!

Na dnes vám jednu krátku rozprávku pripravila naša pani redaktorka Majka Suriková.. Prečítajte si príbeh o pichlavom ježkovi, ktorý s ničím nebol spokojný.

O ježkovi

Bol raz jeden ježko, ktorý mal povahu rovnako pichlavú ako telo: nikdy nebol s ničím spokojný, nikdy sa mu nič nepáčilo. A nikto si už ani nepamätal, ako sa toto ježkovi stalo. Všetci ale vedeli, že ježko je veľmi múdry, a mnohí mu preto aj veľmi závideli.

Jedného dňa ježko stretol mravca, ktorý sa na brehu potôčika pokúšal skrotiť list, na ktorom sa chcel preplaviť na druhú stranu. Nemal s tým žiadnu skúsenosť, pretože bol mladý a tento potôčik sa objavoval len po veľkých dažďoch. Ježko sa doňho pustil hneď ako ho zbadal: „Čože to robíš za hlúposť? Ved' ten list je suchý, skrčený aj deravý. Len sa na ňom skántriš! Vyber si iný, pevný.“ „Lahko sa ti vysmieva“, pokúsil sa brániť zahabnený mravec, „lenže taký list ja sám neunesiem.“

Okolo išli dva iné mravce, ktoré sa rozhodli pomôcť mu so správnym listom. Nájst' ho čoskoro našli, ale akokoľvek sa snažili, pohnúť s ním nedokázali. Ježko sa na ich snahách bavil do popuku. Nakoniec ho mravce, celé zmorené, vyzvali, aby im pomohol, keď je taký múdry. „Vy ste sa načisto pomiatli“, vybuchol ježko, „ved' by som vám ho svojimi pichľavými dopichal!“

Nakoniec sa tam objavil pes. Keď videl utrápené mravce, ponúkol sa im, že ich pod podmienkou, že mu z kožucha naozaj vylezú, preniesie na druhú stranu. Ježka zahnal so slovami, aby nechal každého vzrastať svojím tempom – hlavne, keď sám pomôcť nedokáže.

Mravce sa tak dostali na druhú stranu potôčika a ešte si aj našli kamaráta. A ježko zostal sám: múdry a odstrčený.

Keď vylúštíte tajničku, dozviete sa, čo ježko nevedel – napriek tomu, že bol múdry. A možno to bolo dôležitejšie ako všetky jeho vedomosti...

Erika

OSEMSMEROVKA

J	N	Z	M	R	Z	L	I	N	A	A	M	O
E	M	U	E	A	V	E	L	O	P	T	A	P
Ž	A	L	U	D	E	T	O	P	I	L	S	A
K	S	T	R	O	M	Š	P	I	C	A	K	L'
O	B	R	Á	S	Ť	I	D	C	H	S	A	O
O	P	Ä	S	Ť	M	L	Ý	A	L'	C	H	V
P	R	Á	Z	D	N	I	N	Y	A	K	V	A
A	I	O	S	O	L	S	O	Y	V	A	L	Ť
D	E	T	I	B	U	T	V	P	O	M	O	C
Á	K	E	M	R	A	V	C	E	S	E	Ď	E
K	A	C	Č	O	O	V	E	S	Ť	Ň	K	S
P	R	I	A	T	E	L'	S	T	V	O	A	T
M	O	R	E	A	A	L	Á	S	K	A	Ť	A

ATLAS, CESTA, DETI,
DOBROTA, EMU,
JEŽKO, KAMEŇ,
LÁSKA, LIST,
LODKA, LOPTA,
MASKA, MORE,
MRAVCE, OBRÁŠŤ,
OPALOVAŤ, OPICA,
OSOL, OTEC, OVCE,
PADÁK, PÁŠŤ,
PES, PICHĽAVOSŤ,
POMOC, PRÁZDNINY,
PRIATEĽSTVO,
RADOSŤ, RIEKA,
ŠTROM, ŠIL,
ŠPIC, TOPIL SA,
ZMRZLINA, ŽALUDE

Rubriku PRE DETI pripravuje Eva Cagaňová

Pôsobil ako vedec, učiteľ i kňaz

Blahoslavený Faustín Miguéz

Nie vždy sa veda spája s múdrosťou. A tiež nie je samozrejmosťou, že vedec vie svoje poznatky primeraným spôsobom odovzdať. Bl. Faustín Miguéz bol ale dôkazom toho, že sa to dá. V oblasti botaniky dosiahol veľké vedecké úspechy. Ako piarista zožal i tie pedagogické.

Bl. Faustín Miguéz (vlastným menom Emanuel) sa narodil 24. marca 1831 v Abecedo del Rio v Španielsku. Bol štvrtým dieťaťom v poradí vo veľmi nábožnej rodine. Vyrastal v atmosfére lásky, modlitby a solidarity s inými.

Základné vzdelanie získal vo svojej rodnej obci. Neskôr odišiel na katolícku školu v Orense, kde sa bližšie zoznámil s osobnosťou sv. Jozefa Kalazanského, zakladateľa rehole piaristov. Tento svätec ho oslovil až do takej miery, že i on sám sa rozhodol stať piaristom. Do noviciátu vstúpil v roku 1850. Prijal pritom rehoľné meno Faustín od Vtelenia. V roku 1856 bol vysvätený za kňaza.

Skúmanie rastlín

Faustín sa už v časoch svojej prípravy na kňazstvo nevenoval len teológii a filozofii, ale nezabúdal ani na svoje obľúbené prírodné vedy, najmä botaniku. Krátko po vysviacke bol poslaný na Kubu. Tu prednášal na Vyššej pedagogickej škole a zaoberal sa vedeckým bádáním. Skúmal rastliny z hľadiska ich liečivých účinkov. Takisto tu zriadil botanické múzeum a fyzikálny i chemický kabinet.

Kvôli slabému zdraviu musel Faustín Kubu po troch rokoch opustiť a vrátiť sa späť do rodného Španielska. V nasledujúcich rokoch pôsobil ako učiteľ a kňaz v piaristických kolégiách v Madride, Orense či Cádize. Vyučoval najmä prírodné vedy. No nezabúdal ani na vlastné sebazdokonaľovanie. Podľa jeho slov „kto chce učiť, musí sa učiť“. A tak neúnavne študoval všetky dostupné vedecké práce z oblasti medicíny a farmaceutiky a nové poznatky

okamžite využíval v prospech ľudí. Snažil sa pomáhať pri liečbe chorých, ale i zabráňovať vzniku chorôb. Hovorieval, že hoci sa má on ako kňaz zaoberať predovšetkým zdravím duše, nesmie zabúdať ani na zdravie tela. Miguézovo laboratórium v Madride funguje dodnes.

Dôraz na vzdelanie

Faustín bol známy i ako charizmatiký kazateľ a svedník. Veľký dôraz kládol na vzdelávanie detí a mládeže. Vzdelávanie totiž považoval za to najušľachtilejšie, najväčšie a najvznešenejšie dielo na svete, ktoré je rozhodujúce pre dôstojnosť a šťastie jednotlivcov i rodín.

Škola bola preňho miestom stretnutia s Pánom. Snažil sa svojich študentov formovať najmä v láske a pravde. Jeden z jeho študentov ho opísal ako priateľského a starostlivého človeka, ktorý s každým zaobchádzal spravodlivo.

V roku 1873 sa stal Faustín hlavným knihovníkom v kláštore El Escorial a rektorom kolégia neďaleko Orense. Keď sa neskôr dostal do Cádizu, uvedomil si, v akej

zlej situácii sa tu nachádzajú chudobné dievčatá. Založil pre ne miestnu školu a v roku 1885 inicioval i vznik Inštitútu dcér Božej pastierky sv. Jozefa Kalazanského, ktorý dodnes pokračuje vo svojej činnosti v desiatich krajinách sveta.

Napriek slabému zdraviu sa Faustín dožil 94 rokov. Zomrel 8. marca 1925 v piaristickom kláštore v Getafe neďaleko Madridu.

Pápež Ján Pavol II. ho blahorečil v roku 1998. Vyzdvihol pritom najmä jeho snahu o integrálne formovanie osobnosti - ako kňaz sa neúnavne staral o svätosť duší,

ako učenc z bavoval ľudí telesného utrpenia a ako učiteľ zasvätil svoj život výchove a vzdelávaniu detí podľa vzoru sv. Jozefa Kalazanského. „Jeho svetlý príklad, zahrňujúci v sebe modlitbu, vedu a apoštolát, žije v svedectve mnohých vychovávateľov dodnes,“ zdôraznil pápež.

Pripravila: Petra Humajová

*Životopisné údaje: Ž. Podtejski: Sol' zeme a svetlo sveta 5; www.santopedia.com
Foto: www.bfmcornha.blogspot.sk*

Spomienka

Dňa 13. septembra uplynie rok, čo si náš Pán povolal do svojej vlasti môjho manžela **Alojza Gregora**. Kto ste ho poznali, venujte mu s nami tiché modlitby. S láskou spomína manželka a ostatná rodina.

Odpočinutie večné, daj mu, ó, Pane.

Spomienka

Odišiel si od nás, zostali sme v žiali, no vždy budeš žiť v srdciach tých, ktorí ťa mali radi. Dňa 14. septembra uplynie rok, čo nás vo veku nedožitých 83 rokov navždy opustil náš drahý **Ondrej Hrubša** z Prievidze-Necpál.

O tichú modlitbu so spomienkou prosí manželka a deti s rodinami.

Spomienka

Z tváre ti žiarila láska a добрota, budeš nám chýbať do konca života.

Dňa 26. septembra 2016 uplynie smutný rok odvtedy, čo nás navždy opustila naša milovaná manželka, maminka, babka, pani **Libuše Lagínová**.

S láskou spomína manžel, deti, vnúčence, švagriné, synovci a netere.

Výročná svätá omša bude v pondelok 26. septembra 2016 o 16:30 hod. v Kostole svätého Bartolomeja v Prievidzi.

Farská kronika od 26. júla do 24. augusta 2016

Do farského spoločenstva sme sviatost'ou krstu prijali:

Šimon Matiaš
Christopher Dominik
Samuel Pentek
Juraj Oršula
Elena Soudant
Jakub Majdan
Nicolas Nedeliak
Joseph Baláž
Michaela Šujanová
Sebastián Lošonci
Samuel Štefanec
Arthur Michael Sukenik
Filip Németh
Ondrej Mihál
Matúš Herda

Manželstvo uzavreli:

Daniel Paul Forsythe a Silvia Gašparovičová
Anton Gramantík a Zuzana Henčelová
František Oboňa a Andrea Aura Nová
Thomas William Petterson a Silvia Matejovičová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Mária Péterová, 81 r.
Mariana Kováčová, 75 r.
Anna Kasperkevičová, 77 r.
Margita Košelyová, 74 r.
Michal Ambrus, 78 r.
Antónia Sedláčková, 90 r.
Mária Mošaťová, 73 r.
Štefan Dúcky, 83 r.
Ján Mária Marek Grabec, 67 r.
Roman Gonda, 50 r.
Valéria Slávková, 80 r.
Vlasta Morávekova, 58 r.
Dušan Kvočík, 71 r.
Mária Držíková, 65 r.
Štefan Buzgovič, 74 r.
Július Šándor, 51 r.
Pavol Čížik, 81 r.
Anna Horváthová, 94 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Vladimír Slovák, Dušan
Rončák, Marián Husár, Elena Blašková,
Anna Gálová, Mária Melicherčíková,
Mária Suríková, Zuzana Škrinárová

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01,
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 4, 31 - Mária Melicherčíková
str. 2 - Štefan Kollár
str. 3 - Silvia Kobelová
str. 32 - Mária Melicherčíková, Pavel
Melicherčík

Tlač: PATRIA l., spol. s. r. o.
Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciamy.

Deň farnosti, športovo-oddychové popoludnie, 14. augusta 2016

Prievidzská púť k Nanebovzatej Panne Márii
13. - 14. augusta 2016

